

Fiche 2: Mededeling Interne Markt Informatiesysteem

1. Algemene gegevens

Titel voorstel

Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's: Een beter bestuur van de interne markt door meer bestuurlijke samenwerking, een uitbreidings- en ontwikkelingsstrategie voor het Informatiesysteem Interne Markt (IMI)

Datum Commissiedocument

21 februari 2011

Nr. Commissiedocument

COM (2011) 75 definitief

Pre-lex

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2011:0075:FIN:EN:PDF>

Nr. impact assessment Commissie en Opinie Impact-assessment Board

Niet opgesteld

Behandelingstraject Raad

Het onderwerp zal onder andere worden besproken in de Raad voor Concurrentievermogen en de Raad voor Werkgelegenheid, Sociaal Beleid, Volksgezondheid en Consumentenzaken

Eerstverantwoordelijk ministerie

Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie

2. Essentie voorstel

Het Interne Markt Informatiesysteem (IMI) is een digitaal vraag- en antwoordsysteem, waarbij overheden in hun eigen taal contact kunnen zoeken met overheden in lidstaten, bijvoorbeeld bij vergunningverlening en de registratie van een buitenlandse dienstverlener. Ook kunnen ze vragen stellen over de betrouwbaarheid van dienstverleners. Het systeem wordt sinds februari 2008 gebruikt voor de Richtlijn Erkenning Beroepskwalificaties (2005/36/EG) en is sinds 28 december 2009 verplicht voor overheden in het kader van de Dienstenrichtlijn (2006/123/EG).

De mededeling beschrijft de strategie die de Commissie voorstaat om IMI verder te ontwikkelen en uit te breiden naar andere richtlijnen en verordeningen. Hierbij wordt aandacht besteed aan de volgende aspecten:

- de voorwaarden waaraan voldaan dient te worden voordat het IMI kan worden ingezet op andere wetgevingsterreinen;
- nieuwe of verbeterde technische functionaliteiten van het IMI;

- financiering van het IMI uit de algemene middelen van de Unie, omdat vanaf 2012 geen gebruik meer kan worden gemaakt van de Europese ISA-middelen (ISA = Interoperabiliteitsoplossingen voor Europese overheidsdiensten);
- hierbij blijft het principe dat de gebruikers van het IMI (de bevoegde autoriteiten, in de meeste gevallen decentrale overheden of uitvoeringsinstanties) geen vergoeding dienen te betalen voor het gebruik van het IMI;
- bestuur van en inspraak bij de ontwikkeling van het IMI.

2. Kondigt de Commissie acties, maatregelen of concrete wet- en regelgeving aan voor de toekomst? Zo ja, hoe luidt dan het voorlopige Nederlandse oordeel over bevoegdheidsvaststelling, subsidiariteit en proportionaliteit en hoe schat Nederland de financiële gevolgen in?

De Commissie kondigt vier concrete voorstellen aan:

1. Juridische grondslag

De Commissie zal in de eerste helft van 2011 een voorstel indienen voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad die in een algemene juridische grondslag voor het IMI voorziet. Deze verordening komt in de plaats van de huidige ad hoc besluiten die momenteel de basis vormen voor het gebruik van het IMI.

2. Administratieve samenwerkingstoets voor interne procedures

De Commissie zal vóór eind december 2011 onderzoeken hoe in haar interne procedures een systematische toets op de noodzaak van bestuurlijke samenwerking kan worden opgenomen. Hierbij gaat de Commissie zo vroeg mogelijk in het wetgevingsproces onderzoeken of administratieve samenwerking op een bepaald beleidsterrein noodzakelijk is, en zo ja, welke rol het IMI daarin zou kunnen spelen.

3. Uitbreiding naar andere beleidsterreinen

De Commissie wenst samen met de lidstaten na te gaan voor welke andere beleidsterreinen het IMI kan worden gebruikt (op basis van de huidige wetgeving) en welke aanvullende functies moeten worden ontwikkeld. De huidige mededeling schetst hiervoor de algemene kaders en uitgangspunt om te onderzoeken welke beleidsterreinen mogelijk in aanmerking komen voor een eventuele uitbreiding. De uiteindelijke beslissing om het IMI in te voeren in een concreet geval en de afweging of een dergelijke uitbreiding zinvol is voor dat specifieke beleidsterrein, zal te zijner tijd binnen het kader van een discussie op dat beleidsterrein gevoerd dienen te worden.

4. ICT-ontwikkeling

De Commissie gaat onderzoeken welke nieuwe technische functionaliteiten wenselijk zijn voor het IMI. Hierbij maakt zij gebruik van een uitvoerige technische analyse om de meest geschikte architectuur en de volledige samenstelling van de universele *toolkit* voor bestuurlijke samenwerking te bepalen. Naar verwachting zal hierover in december 2011 verslag worden uitgebracht.

Bevoegdheid

De interne markt is een gedeelde bevoegdheid van de Unie en de lidstaten (art. 4, lid 2, sub a VWEU). De Unie is bevoegd om maatregelen vast te stellen op het gebied van de interne markt en de werking ervan te verzekeren (art. 26 VWEU). Momenteel functioneert het IMI bij vragen of problemen met grensoverschrijdende dienstverlening of buitenlandse beroepskwalificaties. In dergelijke gevallen is het noodzakelijk dat de Commissie het voortouw neemt en zich inzet voor een Europeesbreed netwerk.

Subsidiariteit

Het subsidiariteitsoordeel luidt positief. Het IMI is primair bedoeld om contacten tussen bevoegde autoriteiten in verschillende lidstaten mogelijk te maken. Hiervoor is een Europese aanpak noodzakelijk en wenselijk.

Proportionaliteit

Het proportionaliteitsoordeel is eveneens positief. Het IMI is een al bestaande ICT – omgeving, waar in het verleden al veel in is geïnvesteerd. Zonder grote nieuwe investering kan deze bestaande architectuur intensiever gebruikt of ingezet worden voor andere beleidsterreinen. Het is hierbij wel belangrijk dat het oorspronkelijke karakter van het IMI, namelijk een communicatiesysteem voor overheidsdiensten, behouden blijft.

Financiële gevolgen

Op dit moment zijn de uiteindelijke financiële gevolgen van de voorstellen nog niet bekend. Naar verwachting zal het voorbereidend werk voor de juridische grondslag en de administratieve samenwerkingstoets grotendeels door de huidige personele bezetting van de Commissiediensten worden gedragen.

De Europese Commissie schat de kosten voor verdere ICT-ontwikkeling voor de jaren 2011–2012 op €1,3 miljoen. Dit is aanzienlijk minder dan de ruim €3 miljoen ontwikkelingskosten die reeds aan het IMI zijn uitgegeven. Daarnaast zal ongeveer €700.000 noodzakelijk zijn voor beheer en onderhoud van het systeem. Nederland is van mening dat de budgettaire gevolgen dienen te worden ingepast binnen de bestaande kaders van de EU-begroting.

4. Nederlandse positie over de mededeling

Nederland hecht groot belang aan het Interne Markt Informatiesysteem IMI, aangezien dit het functioneren van de interne markt in de praktijk bevordert. De samenwerking tussen bevoegde instanties kan leiden tot minder bureaucratie voor ondernemers en bedrijven, tot gemakkelijker grensoverschrijdend optreden en tot meer vertrouwen en kennis bij de bevoegde instanties.

Daarnaast draagt het IMI bij aan het verminderen van administratieve lasten voor ondernemers, burgers en overheden. Het IMI geeft autoriteiten de mogelijkheid om de achtergrond van documenten te verifiëren bij andere autoriteiten, zodat een ondernemer of burger dit zelf niet hoeft te doen. Administratieve procedures verlopen hierdoor sneller en eenvoudiger. Tevens wordt de noodzaak van kostbare authentieke vertalingen voor officiële documenten van burgers beperkt, omdat autoriteiten in hun eigen taal kunnen communiceren. Daarnaast vermindert de koppeling tussen autoriteiten de noodzaak de burger naar een ander loket door te verwijzen, voor veel burgers en ondernemers een grote bron van ergernis.

Nederland verwelkomt de aankondiging van de Commissie om in het voorjaar van 2011 een voorstel voor een verordening voor het IMI te publiceren. Nederland heeft in het verleden consequent aangedrongen op een juridische basis voor het IMI, omdat dit helderheid en zekerheid verschaft voor een langere periode. In deze verordening dient in ieder geval aandacht besteed te worden aan de bestuurs- en inspraakstructuur van de lidstaten bij het IMI, de financiering van toekomstige projecten en de adequate bescherming van de privacy. De aanzet hiertoe in deze mededeling is bemoedigend. Tevens is het wenselijk dat ook het optionele binnenlands gebruik van het IMI in deze verordening wordt geregeld. De feitelijke keuze om het IMI ook voor binnenlands gebruik toe te staan blijft een nationale beslissing.

Nederland waardeert de ambitieuze agenda van de Commissie, hoewel het hierbij belangrijk is dat de Commissie tevens de haalbaarheid van de voorstellen voor ogen houdt en rekening houdt met de beperkingen van de lidstaten op het gebied van menskracht en budget. Daarnaast mag ook de verbetering van de gebruiksvriendelijkheid niet veronachtzaamd worden. Veel gebruikers hebben immers aangegeven dat het gebruikersgemak te wensen overlaat.

Verder benadrukt Nederland dat het belangrijk blijft om aandacht te vragen voor de privacyaspecten van het IMI. Het IMI is bedoeld om overheden met elkaar te kunnen laten communiceren en bij een dergelijke procedure, indien noodzakelijk, vertrouwelijke gegevens uit te wisselen.

Daarnaast druist, volgens Nederland, de mogelijkheid om burgers of ondernemers toegang te verlenen tot het volledige systeem, zoals door de Commissie gesuggereerd als mogelijke uitbreiding, in tegen het karakter van het systeem, namelijk een beveiligde omgeving voor contact tussen overheden.

Tot slot is Nederland niet enthousiast over de wens van de Commissie om het IMI te gebruiken voor evaluatie van het beleid en consultatie door overheden. Nederlandse autoriteiten zijn verplicht aangesloten vanwege de grote voordelen voor kennisuitwisseling tussen Nederlandse en buitenlandse autoriteiten. Het gebruik van deze contactgegevens voor beleidsontwikkeling lijkt een oneigenlijke uitbreiding van het systeem.